

[Rager.]

eksporten oparbejdedes, og under den mener vi ogsaa, vi kunde arbejde videre med Fordel. Men vi er desværre ikke enebestemmende her. Hvis vi ser paa Situationen i Øjeblikket, paa Prisbevægelserne netop nu, saa ser vi, hvorledes den er i vor afgjorte Disfavør. Raastofferne for vor hjemlige Landbrugsproduktion, Raastofferne for vor Industri stiger, en ringe Høst har gjort Storindkøb nødvendige, Priserne paa vore Eksportvarer følger ikke med, Begæret efter Raavarer er stigende, Aftagelsen af forædlede Landbrugsvarer gøres stadig afhængig af, at andre Varer og særlig Færdigvarer aftages til Gengæld af os i bestemt Forhold. Det er den øjeblikkelige Situation, der er saa mørk. Jeg vilde dog tro, at en Bedring naturnødvendigt maa komme, fordi Raastoffernes Stigning i Pris uvægerligt maa komme til at sætte sig Frugt ogsaa i de færdige Varers Stigning. Men om det bliver nok til, at Balance bliver tilvejebragt i tilstrækkelig Grad, ja, det er naturligvis et andet Spørgsmaal. Men vi er jo nødt til desuden at gaa ind paa Varebytte og aftage Varer dér, hvor vore Landbrugsvarer afsættes, og tillige at aftage Raavarer fra Lande, hvor vi ikke kan opnaa Kompensation i Aftagelse fra os af de Produkter, som vi i første Række ønsker at eksportere, og under den Situation maa vi forstaa, at intet nationaløkonomisk Tab i Længden tør paaføres vort Land. Vi maa forstaa, at Situationen ikke er en saadan, at de hemmende Baand kan løses.

Men hvis man vil spørge, om vi da aldrig kan komme bort fra Hemningerne, tilbage til Friheden, ja, saa maa Svaret dertil blive, at det kan vi først vente at kunne komme, naar det engang bliver saaledes, at vore Eksportvarers Pris kommer til at ligge i et saadant Forhold til Raavarernes Pris, at Forholdene for os derved naturligt falder i Leje. Men i det Øjeblik, dette er Tilfældet, da bør der ogsaa gribes til straks, og da bør man gaa over til de friere Forhold. Da er Tiden inde, ikke nu! Indtil da maa vi sørge for, at vor økonomiske Stilling ikke undergraves. Hvis vi ikke gør det, vil nemlig ogsaa, naar den gunstige Lejlighed indtræffer, en Overgang til friere Forhold kunne blive vanskelig. Vi maa haabe, at vi kan komme igennem de besværlige Tider, der endnu kan være tilbage, uden at for store Beskæftigelsesvanskeligheder sætter ind. Men skal det lykkes, saa maa der være et statsregulerende Organ, der bestemmer, hvilke Varer der skal købes for de Midler, der staar til vor Raadighed.

Vi maa naturligvis samtidig holde Udlig — men det gøres jo ogsaa fra forskellige Sider — for at se, om yderligere Fodervarer til Erstatning for importerede Raavarer kan skaffes avlet paa dansk Jord. Men vi maa dér være klar over, at saadanne maa ikke betyde en Prisfordyrelse for de Landbrugsproducenter, der skal anvende dem til Produktion af de forædlede Varer, der skal kunne eksporteres.

Det ærede Medlem Hr. Hauge og det ærede Medlem Hr. Christmas Møller har berørt Raad, der er givet os fra Udlandet, fra venskabelig Side. Jeg kunde ogsaa ønske at sige et Par Ord om dette. Jeg mener, at vi altid bør skønne paa, naar der fra Udlandets Side stilles Raad til vor Disposition, og vi skal særlig udtale vor Glæde derover, naar det, som Tilfældet var for nylig, sker i Forbindelse med den Anerkendelse af vor økonomiske Bæreevne og af vor økonomisk forsvarlige Statsadministration, som ligger i, at der samtidig ytres Villighed til at stille Laanemidler til vor Disposition. Men samtidig maa vi holde vor Hjerne nøgtern, og vi skal spørge os selv, om de, der nu giver Raad, ogsaa har forstaaet vort Lands Situation til Bunds. Man kan forsvare at leve paa Laan, hvis det drejer sig om en Overgangstid, men selv om vi kan have en Forhaabning, og maaske en underbygget Forhaabning, om, at det er en Overgangstid, vi lever i, selv da bør vi ikke gaa Laanvejen, uden at det er absolut nødvendigt, og vi maa derfor sige til Raadgiverne, at der er kun een Vej at hjælpe os effektivt paa, og det er ved at skaffe os nye Afsætningsmuligheder for vore forædlede Landbrugsprodukter. Et Samarbejde paa økonomisk Basis mellem de skandinaviske Lande og Holland og Belgien, eventuelt flere, kan for vort Vedkommende kun faa afgørende Betydning, hvis der derigennem kan skaffes os forøget Afsætning for vore forædlede Landbrugsprodukter. Kan de paagældende Lande ikke selv bruge vore Landbrugsvarer, ja, saa kan de maaske anvende dem som Udvekslingsobjekter ved de Handelstraktater, de maatte slutte til anden Side, til Gengæld for Fordele, vi kunde byde dem. Men jeg gentager, at en Forøgelse af Afsætningsmulighederne for Landbrugsprodukterne — og jeg tilføjer her: til lønnende Priser — kun det kan hjælpe os ud af de Vanskeligheder, hvori vi nu befinder os, kun derved kan vi komme af med Restriktionerne. Vi ser gerne den friere Handelsomsætning, selv om det kun bliver inden for et begrænset Omraade af Stater, vi ser det helst med de os nærstaaende